

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕСЯ!

The Provincial Library City

CORNER PRITCHARD AVI & MCGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PROVINCIAL LIBRARY WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

РІК V. Ч. 49. СЕРЕДА, 20. ЧЕРВНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. WEDNESDAY, JUNE 20th, 1923. No. 49. VOL. V.

ЕКС-ПРЕМ'ЄР БОЛГАРІЇ СТАМБУЛІЙСЬКИЙ УБИТИЙ.

СОФІЯ, Болгарія, 15. червня. — Александер Стамбулійський, прем'єр Болгарії від часу як під його проводом зістало сформоване в 1918 році селянське правління аж до повалення його минулого тижня болгарською армією, зіставлений убитий в селі Ветрен, близько свого рідного містечка Саявовіца.

Він зістав застрелений в часі, як партія селян хотіла відібрати його від жовнірів, що зловили його вчора після триденної погоні.

ПАЛЯТЬ ШІЛ СЕЛА БОЛГАРСЬКИХ ПОВСТАЙЦІВ.

БІЛГОРОД, 17. червня. — Нове буржуазне правління в Болгарії здавало селянське повстання з великою суворістю.

В північній Опориді опір селян продовжується далі, як також в Делі, на полудневій західі і в Кристелі та Рамодрі, коло Софії.

КАЖУТЬ, ЩО СТАМБУЛІЙСЬКИЙ НЕ УБИТИЙ.

ЛОНДОН, 18. червня. — На сліпші відомості говорять, що зі смертю «бувшого» прем'єра Стамбулійського селянський рух проти нового буржуазного правління зовсім не скінчився.

КОРОЛЬ БОРИС РОЗВ'ЯЗУЄ ПАРЛЯМЕНТ.

БІЛГОРОД, 14. червня. — Денеша з Софії доносить, що король Борис підписав вчора декрет в справі розв'язання парламенту.

ЗЕЛЗНИЦІ В РУРИННІ ПІД КОНТРОЛЕЮ ФРАНЦУЗІВ.

ЕССЕН, 18. червня. — На побічних лініях між Дортмундом і Ессеном Французи захопили нині 170 локомотивів і 2.000 товарних вагонів та в той спосіб цілковито довершили французької контролі на залізничних лініях в Руринні.

ОКУПАНТИ ВІДТЯЛИ РУРИННУ ВІД НІМЕЧЧИН.

БЕРЛІН, 15. червня. — Французькі війська заняли вчора ввечері нині залізничні станції від Дортмунда до Края, включаючи важні залізничні вузли Лангендрер і Бохум.

ВИБУХ БОМБИ ВИКОЛІВ ЕКСПРЕС.

ФРАНКФУРТ над Меном, 16. червня. — Вибух бомби, уміщеної на торі, спричинив частини виколіви експресу Маєнс—Париж. Один французький жовнір зістав убитий а кілька пасажирів було ранені.

ПУАНКАРЕ ВІДКИНУВ НІМЕЦЬКУ ОФЕРТУ.

ПАРИЖ. — Відповідаючи перед сенатською комісією для заграничних справ на запити дотично операцій в Руринні, прем'єр Пуанкаре відкинув в цілості пропозицію Німеччини в справі репарацій і заявив, що правління Бельгії і Франції рішилися не приймати ніяких пропозицій від німецького правління, поки Німці не занехнуть цілковито своєї кампанії пасивного опору.

БЕЛЬПІСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗРЕЗИГНУВАВ.

БРУКСЕЛЯ, 14. червня. — Через заведення фламандської мови на університеті в Дженті, бельгійський кабінет міністрів вис свою резигнацію. Король резигнацію прийняв.

ФОШ НЕ ДАРМО ІЗДИВ ДО ПОЛЬЩІ.

«Пти Паризієн» повідомляє, що маршалок Фош був дуже вдоволений своєю поїздкою в Польщу і заявив, що французький і польський генеральні штаби випрацювали при його співучасті потрібні плани, беручи під увагу всі можливі перспективи.

ПОЛЬЩА ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО МОБІЛІЗАЦІЇ.

ВАРШАВА, 16. мая. — Беручи під увагу назначені маневри резервістів 1895, 96, 97 року, видано розпорядження про обмеження права вїзду за кордон для мушн обов'язаних до військової служби. Особи в віці від 18 до 28 років не мають права переходити кордон. Відступлення допускається тільки в дуже виняткових випадках.

АКТ ОБВИНУВАННЯ ПРОТИ КАШЕНА ВІДКЛИКАННЯ.

ПАРИЖ, 14. червня. — Ізабраку доказів слідчий судія відкинув вчора акт обвинувачення проти Кашена і інших комуністів, що були обжаловані о державну зраду, і вони вийшли на волю.

А. СІНКЛЕЯР ОБВИНУВАЧЕННЯ О ВОЛОКИТСТВО.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Кал., 16. червня. — В поліційній суді відкинуто вчора обвинувачення проти соціалістичного письменника Алтона Сінкляра о підбурювання до заворушення і виголошення промови до незаконного зібрання, а натовість поставлено йому обвинувачення о волокитство. Розправа назначена на 27. червня.

В ЛАТВІ АРЕШТОВАНО 15 КОМУНІСТІВ.

РИГА, 11. червня. — Лотиська поліція арештувала 15 комуністів, які після її донесення мали бути учасниками заговору на повалення теперішнього правління і утворення радяльської республіки.

РОБІТНИЧІ ЗАВОРУШЕННЯ НА ГОРІШНІМ ШЛЕЗКУ.

БЕРЛІН, 8. червня. — На німецьких Горішнім Шлеску прийшло до грізних робітничих заворушень. В многих місцевостях вийшли робітники на страйк, не чекаючи на дозвіл своїх юній.

АНГЛІЙСЬКІ ЗЕЛЗНИЧНИКИ ЗА 6-ГОДИННИМ ДНЕМ.

ЛОНДОН. — Екзекутивний комітет британської юній залізничників постановив предложити на слідуючому конгресі всіх юній домагаюча 6-годинного дня праці для всіх зорганізованих робітників у Великій Британії.

ПОБІДА ФАРМЕРСЬКО-РОБІТНИЧОГО БЛЮКУ У ВИБОРАХ У МІННЕАПОЛІС.

МІННЕАПОЛІС, Мін., 14. го червня. — Фармерсько-робітничий блок відніс повну перемогу над кандидатами буржуазних партій, здобувши при виборах до міської ради 14 місць на всіх 25.

ВАРШАВА, 8. червня. — Король Румунії Фердинанд і королева Марія прибудуть 24. червня до Варшави на триденну візиту. Варшава приготувалася до ріжних торжеств з того приводу.

МАЙНЕРІ В НОВІЙ СКОШПІ ВІДНЕСЛИ ПОБІДУ СТРАЙКОМ.

СІДНЕЙ, Н. С., 15. червня. — Після конференції між генеральним управителем копань «Брітші Емпайер Стіл Корпорейшен» в Кейп Бретон а ексекутивно 26. дистрикту «Юнайтед Майн Воркерс» відкинуто нині в полудне всі страйки, які вже відбувалися або мали розпочатися.

ДОМАГАЛИСЯ ПРИНЯТТЯ ДО ПРАЦІ 50 МАЙНЕРІВ.

СІДНЕЙ, Н. С., 14. червня. — На масовім мітінгу 5.000 майнерів в Глейс Бей ухвалено нині резолюцію, в якій говориться, що наколи «Брітші Емпайер Стіл Корпорейшен» в Кейп Бретон не прийме завтра до полудня 50 відправлених нео робітників, всі майнери вийдуть в той час на страйк. Около 7.000 робітників буде обнятих страйком.

СТРАЙКИ ЗА МІСЯЦЬ МАЯ В КАНАДІ.

ОТТАВА, 16. червня. — В місяці маю індустриальні спори спричинили більшу втрату часу, чим в місяці цвітні. В маю було 34 страйки, які охопили 4.707 робітників і спричинили втрату 65.188 робочих днів. В цвітні було 22 страйки, які обняли 2.263 робітників і спричинили втрату 34.553 робочих днів.

НОМІНАЦІЯ КАНДИДАТІВ В ОНТЕРІО.

ТОРОНТО, 14. червня. — Підчас нинішньої офіційної номінації в Онтеріо консерватисти номінували 103 кандидатів, ліберали 77, фармери 76 і робітники 21, а незалежних кандидатів номінувано 19.

«ПРАВДА» ПРО РОС. ВІДПОВІДЬ АНГЛІ.

МОСКВА, 12. червня. — «Наше послідне слово» — звучить заголовок статті в «Правді» про російську відповідь Великої Британії. Стаття між иншим говорить: «Ми зробили вже багато уступок, але й уступки мають свої границі і саме тепер ми дійшли до тих границь. Як би Англія згодилася на наш проект взаємності, тоді цілий спір дасться налагодити в приязний спосіб. Колиж ні, то ми віримо, що всякому буде ясно, що відвчальним за зрівняння буде лорд Корзон, а не ми».

ГАЛЕР ШЕФОМ ГЕНШТАБУ.

ВАРШАВА, 9. червня. — Ген. Станіслава Галера назначено шефом генерального штабу польської армії. Він заняв місце маршалка Йосифа Пясуздкого, який арезигнував недавно з того становища.

МАСОВІ РЕВІЗІЇ АРЕШТОВАНИЯ УКРАЇНЦІВ НА ВОЛИНІ.

На Волині почалася нова нагінка на українські інституції і поодинокі осіб. Почалися масові ревізії у всіх українських інституціях і ріжних осіб, причім не обійшлося і без арештовань.

Місто Рівне. Волинське Воєвідство надіслало до Рівенської Повітової Просвіти повідомлення, що закриває цю Просвіту wraz зі всіма її філіями в повіті, ніби за ведення політичної акції і дає місяць часу на повну ліквідацію цієї інституції і її майна.

Містечко Турійськ Ковельського пов.

Населення містечка і околних сіл вперше за весь час перебування там поляків обходило цього року свято 1. Мая. Відбулося зібрання, на котрім виголошено промову про значіння 1. Мая, після чого рушні уліцями міста похід з червоним прапором.

Дня 6. мая поліція перевела ревізію у многих мешканців міста і сусідних сіл, а потім арештувала грім. Анну Жежко і 4 селян, членів місцевого гуртка У.С.Д.П. Заарештовані до тепер томяться в тюрмі.

Місто Луцьк.

В вівторок 22. мая луцька поліція під проводом комісара волинської дефензиві п. Добровольського перевела ревізію в помешканню Луцької Повітової Просвіти. Ревізія продовжалася дві години. З гардероби драматичної секції Просвіти забрала поліція карабин без замка, котрий служив бутафорією секції.

Село Жидичин.

В селі Жидичині перевела Луцька поліція ревізію. Чого шукали, невідомо. В хаті господаря Луцької Просвіти Бондарука ревізія була дуже точна. Шукали на стриху, а навіть в комині. З балячок виявилася, що це шукали так за послом Марком Луцькевичем.

Місто Володимир.

В повіті володимирській влада закрила всі філії Просвіти.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРОМИСЛОВЕЦЬ ПРО СОВ. РОСІЮ.

МОСКВА, 9. червня. — Перебуваючий тут тепер нью-йоркський промисловець Ірвінг Т. Бош зсумував вчора в таких словах свої вражіння з того, що бачив і чув в Росії: «Перше, що з того всього, що я міг бачити і розсвідити, я набравсь перекояння про тревалість совітського правління».

Хитрий плян румунів.

ПАРИЖ, 9. червня. — Тут доносять, що Румунія хоче забезпечити собі посідання Бесарабії через відступлення своїх претенсій до 15.000.000.000 золотих франків в Росії.

Організація укр. інституту роб. медицини.

Відділ робітничої медицини при Нар. Ком. Здоровля визнав необхідним зорганізувати Український Інститут Робмеду. Випрацьовано вже відповідний плян інституту, головною ціллю якого було би виснясення кардинального питання про патологію праці з наукової точки погляду.

Новість! Діточий пікнік! Новість!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ УКР. РОБІТНИЧОГО ДОМУ устроюється

В НЕДІЛЮ, 24. ЧЕРВНЯ, В МОРС ПЛЕЙС

ДІТОЧИЙ ПІКНІК

СПЕЦІАЛЬНІ СТРИТКАРИ ДЛЯ ДІТЕЙ ДАРОМ.

Відділ постарався о спеціальні стріткарі для всіх дітей, які поїдуть на цей пікнік. Ізда стріткарю для дітей даром, але діти, які схочуть їхати на пікнік, мусять зібратися О ГОДИНІ 12.30 ПОПОЛУДНИ коло Українського Робітничого Дому. Діти, що мешають на східній стороні уліці Мейн або близько Мейн, повинні зібратися на розі уліці Селкири і Мейн.

ЗНОВА ВІД СТРИТКАРИ АЖ НА МІСЦЕ ПІКНІКУ БУДУТЬ ПЕРЕВОЗИТИ БЕЗ РІЖНИЦІ ВСІХ ГОСТЕЙ СПЕЦІАЛЬНІ АВТОМОБІЛІ ВІД ГОДИНИ 12 ДО 3 ПОПОЛУДНИ.

Приходить всі на час, щоби не втратити стріткарі і автомобілів та не йти пішки.

ПРОГРАМА ПІКНІКУ БОГАТА. — ДОБРА МУЗИКА ПІД ПРОВОДОМ ТОВ. ГУЦУЛЯКА. — ЗИМНІ НАПИТКИ. — МОРОЖЕНЕ. — СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ.

ТОЖ ТДМО ВСІ — СТАРІ І МОЛОДІ — ПРОВЕСТИ ВЕСЕЛО ЧАС В РОБІТНИЧІЙ СЕМ'ТІ НА ДІТОЧИЙ ПІКНІКУ.

Вразі непогоди відбудеться ЗАБАВА В УКР. РОБ. ДОМІ В ІСТ КИЛДОНАН а пікнік відбудеться в слідуючу неділю в тім самім місці — в Морс Плейс.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n. Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень: В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS, Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертається, хіба що дописувальць вразно зазначить, що бажав звороту своєї рукописи на случай її поспішення та залучить поштову марку на її пересилку.

УКРАЇНСЬКІ "ПАТРІОТИ" В ГАЛИЧИНІ СТАЮТЬ НА СЛУЖБУ ПОЛЬЩІ.

Від якого часу в українській пресі багато пишеться про те, що галицькі трудовики, які давніше називалися націонал-демократами, стремлять до угоди з шляхетською Польщею та хочуть за миску сочевиці продати польським панам українське населення Східної Галичини. В оцій статті ми хочемо власне поговорити ближше про цю справу.

Як відомо, галицькі трудовики цілий час без жадних застережень піддержували політику Петрушевича, який хотів випрости у альянті "незалежність" для Східної Галичини. Можна навіть сказати, що трудовики були однією опорою Петрушевича в Галичині, оскільки Петрушевич піддав свого перебування в Відні мав побудувати спільного з галицьким населенням. Галицькі трудовики разом з Петрушевичем заклинали на чім євїт стоїть, що вони ніколи не відступлять від принципу "галицької державності", що вони завжди будуть "боротися" лише за "самостійність" Східної Галичини, що вони ніколи не згодяться на приналежність Східної Галичини до Польщі. Це все було ще так недавно, про це все всі так ще добре пам'ятають.

Але такими заявками на словах "галицькими державниками", такими "боротися" за "незалежність" Східної Галичини були галицькі трудовики лише до часу, доки альянті не сказали свого остаточного слова в справі Східної Галичини. Коли-ж альянтіська рада амбасадорів признала 14. марта ц. р. Східну Галичину Польщі, тоді трудовики "галицькі державники" стали — польськими державниками.

Річ зовсім зрозуміла. Українська дрібна буржуазія в Східній Галичині, що становить трудовицьку партію, думає лише над тим, як би запанувати над українським селянством і робітництвом. Зразу вона хотіла, щоб альянті дали їй східно-галицьку державу, в котрій дібним господарем був би альянтіський капітал, а українська дрібна буржуазія виступала би лише його волю і за те її децю би перепадало. Але альянті не хотіли мати за свого жандарма в Східній Галичині таку мришаву буржуазію, якою є українська і назначили там своїм сталім жандармом польську шляхту. Значить, галицько-українська дрібна буржуазія лежаного хліба не дістала. Оставало її до вибору: або боротися дібно за визвіл Східної Галичини з польсько-шляхетського ярма, або нахитися за локіля у польських панів. На боротьбу галицька дрібна буржуазія не рішилася, бо цего вона ніколи не робила попередю (за винятком того, що боролася — і то не за Галичину — проти Радянських Ренубдик, хоч вони хотіли її помагати проти Польщі) — і вибрала локілявство у польської шляхти, щоб разом з нею сісти на шию українського селянина і робітника в Східній Галичині.

В статті "Спільна платформа", поміщеній в львівськім "Ділі" з 26. і 27. цвітня ц. р., галицькі трудовики висувають гасло "автономії" всіх українських земель, що знаходяться тепер під Польщею. Проти "автономії" самої Східної Галичини, яку — як каже "Діло" — висунули самі Польки "як контр-хід проти домагання Українців Східної Галичини власної державності" — проти такої "автономії" орган трудовиків виступає. За те домагання "автономії" всіх українських земель під Польщею "Діло" уважає однієюм раціональним гаслом під теперішню пору.

Домагання "автономії" чи то для самої Східної Галичини, чи то для всіх українських земель під Польщею — є перше всего признавання польської державности на українських землях, а даліше є це просьба до польської влади, щоб вона нахала до "опіки" над українським селянством і робітництвом рідну українську буржуазію. Замість польських урядників і рижкого рода галазасів населення — хай будуть українські. На підставі "автономії" українські трудовики зобов'язують так само львівсько-схвотити свої обовязки суворити польської центральної влади і міжнародного капіталу, як і дібні Польки. Так треба розуміти значіння "автономії" на простій мові.

Що домагання "автономії" означає признавання польської державности на українських землях і торг за охладі від польських панів, це признає навіть віденський "Український Прапор", який є органом Петрушевича і тих трудовиків, що опинилися на еміграції. З нагоди висування "Ділом" гасла "автономії" українських земель під Польщею, "Укр. Прапор" з 5. мая ц. р. в статті "В пошукуванні нових шляхів" між іншим пише:

"На нашу думку це (гасло "автономії") означає змагання до легалізації української політики в межах Польщі і в очач Польщі, щоб політика ця, будучи приємною для всіх частей західних українських земель, не була шкідливою, антидержавно супроти Польщі, бо тільки тоді можна буде "практичними орієнтаціями" займатися і "практичні висновки" виводити. "Гасло автономії" — каже "Діло" — належить до тих, які будуть сприяти організації національних сил по цей бік рижської лінії" — отже в можливості дрібної, буденної, для держави польської нешкідливої роботи полягала практична рація того гасла".

"Бо прийнявши постулат національно-територіальної автономії всіх західних земель в межах Польщі, ми повернулимо політичну історію західної части нашого народу до часів з перед 1914 р. Тоді, мирячись з приналежністю до австрійської держави, домагалися ми поділу Галичини й утворення з неї і української части Буковини окремого краю в австрійській короні. Тепер висування автономії означає примирення з польською державністю і знову політичним гаслом являється поділ Галичини та утворення з неї і з Волині, Холмщини, Підляшя й Полісся окремого краю вже в короні польській!"

А в статті "Ще про нові шляхи" "Український Прапор" з 26. мая ц. р. пише:

"Прогошення постулату національно-територіальної автономії в межах Польщі є різноманітне зречення власної державности і признавання державности польської. Це є потрібне для Польки і вони нам буили за це дуже вдячні. "Діло" помиляється, коли припускає, що прийняття постулату автономії української боротьбу за горожанське рівноуправлення українського населення в Польщі, то була жертва без рекомпензати зі сторони Польки, а для нас принеслаби неабислими шкоди..."

Бачимо отже, що галицькі трудовики зі своїм органом "Ділом" погодилися з тим, що Східна Галичина має належати до Польщі і хочуть лише вигортувати від Польки як найбільше охладі. Та цим вони не вдоволяються. Ставши на позицію локіляв Польщі, вони хотіли "спасати" рівночасно Велику Україну від большевиків. В тій цілі придумують ріжні "панукраїнські фронти" і т. п. З приводу такого ставовища галицьких трудовиків згаданий "Український Прапор" з 26. мая ц. р. в статті "Червоного антракту" пише:

"В ряді редакційних статей проводить "Діло" червоною ниткою думку, що черговим завданням галицько-української політики після париського рішення є сотворення панукраїнського державницького фронту й то на еміграції, то знов висуває автономію західно-українських земель під Польщею замість дотеперішньої західно-української державної ідеології, то знов, що треба тепер найперше ратувати Київ, бо від положення Києва залежне є положення Львова. "Діло" убирає ці свої думки в пестрий стрій іноді не дуже ясных ремінісценцій, загальних міркувань на тему дня, односторонньої критики міжнужого, але все підсудується хитро з огляду на людей, які иначе дивляться на справу."

Та що такий спосіб ширення думок найбільшим органом у краю може забезпечитишій навіть, ніж ясне, отверте, шире ставлення справи, тому ще раз спитався над ідеологією панукраїнського фронту, яку проповідує "Діло". Хочемо при тім вказати, що у практичній, реальній політиці — так сказати політиці дня — панукраїнський фронт "Діла", це відвертаня уваги суспільности у краю від ґрунту, на яким вона стоїть, і від безпосередних актуальних завдань, на яких має бути побудована ідеологія оборонної системи проти польського імперіалістичного походу на західно-українські землі — це вказування на небо, коли під нами земля горить, словом — це ідеологія під теперішню хвилю неряельна, й тому для західно-українських земель небезпечна, а навіть шкідлива."

Так говорить собрат "Діла" і орган Петрушевича, "Український Прапор". Від себе ми скажемо знова, що журитися "ратованим" Києвом в той час, коли альянті віддали Польщі Східну Галичину і польські пани катують східно-галицьке українське населення — можуть в Галичині лише явні запродавці польського правдства, ріжні від Яковців і Твердохлібів. На таку роллю зійшла нині найбільша українська партія в Галичині, так нязько вишлі галицько-українські "патріоти", які завжди кричали, що будуть боротися лише за "самостійність" Східної Галичини.

Українським робітникам і фермерам в Канаді та Злучених Державах треба добре зам'ятати, що це за злізко ті галицькі трудовики "патріоти", які на словах "борються" за Україну, а на ділі продають українських селян і робітників польським панам. Треба їм зам'ятати особливо тому, що ті самі галицькі "патріоти" вислали до Америки свого представника за долларами в особі суді В. Целевича. Ім мало того, що продають польським панам, — вони ще хочуть виманувати долари від українських робітників і фермерів по цим боці океану.

Також українські "патріоти" в Канаді і Злучених Державах повинні отверто заявити, чи вони солідаризуються у всім зі своїми собратами в Галичині. Мовчанкою такої важної справи збути не можна. Треба вразно сказати: так або ні. Мовчанка буде означати, що й тутешні "патріоти" одобрять пропольське ставовище галицьких трудовиків, а тимчасом годяться на приналежність Східної Галичини до Польщі.

ВРАНГЕЛЬ ПРО ЄДИНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФРОНТ.

Весна — сезон слухів про інтервенцію проти радянських ренублик. Заметушилася контрреволюція всіх кольорів. Заговорив і Винниченко про "єдиний національний фронт", не відмовляючись від збройної (добре zorganizованої) боротьби з радянською владою на Україні. Обізвався й російські монархісти, які боялися, що Винниченко випередить їх. А Петлюра, складає нові "мови" з Пилсудським і на спілку з Грековим задумує "владити" на Правобережжє. Нічого дивного. Цему винувата жодка весна, та несправна обудлення слухів про інтервенцію, упадок радянської влади, новий год і т. д.

В Сербії, головному гнізді контрреволюційних російських неабитців, генерал Кутепов попереджає студентів в Білгороді: "кидайте, мовляв, вчителі, за чотири місяці мобілізуйтеся". Навіть говорить отверто, що головним вождом на значений бувший великий князь Николай Николаевич, а начальником (неістнувачим) армії ген. Врангель, Гурко, Кутепов, Краснов, Юзефович.

Але по правді, генерал Врангель мало рахується з ріжними князями, хоч він тільки барон. Саме тепер проголосив він "єдиний всеросійський національний фронт" для боротьби з радянською владою, яка по словам Врангеля, як не сьогодні, то завтра впаде. В цій справі барон вислав з Білгороду в Париж свого надзвичайного посла генерала Шатилова, який окрім агітації "єдиного

національного всеросійського фронту", повинен відбути важні наради з генералом Фохом (Взагалі, організацію всіх нових "фронтів", тямущі люди приписують Фохові, виключаючи при цьому тільки одного Винниченка.)

В маю 1923 Врангель обізвав своєю "армією", що роскинена робітничими сотнями по Сербії, та голосив, що швидко вони повернуться до дому. На поклик ген. Врангеля обєдналися покищо тільки монархісти, значить, Врангель більше цінить з його "фронтом", як Винниченкові, який вєстак до тепер не обєднав ще нікого. Але врангельський "національний фронт" в порівнянню з винниченківським, має багато сильнішу основу. Перш всього, це цінности і срібло, вивезене колись з Петрограда, яке й попало ріжними дорогами в руки російських патріотів з Вранглем. Розуміється, всі ці цінности йдуть на "фронт", наслідком чого Врангель одержує в місяць 32 тисячі динарів, а менші генерали по 15—25 тисяч. (Вправді справа ця стільки "чиста", що навіть сербська влада почала судове слідство, але потім замовкла.) Щоб ніхто не міг "гавкати", барон Врангель удержує власну контррозвідку і поліцію, які і слідкує, щоб нішї емігранти, які недостатньо жити з петроградських цінностей, не кричали. На чолі врангельської поліції стоїть ротмістр Знаменський і Тарасевич, який був колись, до революції, жандармський офіцером і не-

милосердно бив в червильській тормі політичних в'язнів, про що свого часу говорився в Державній Думі.

Але сербське королівство, не тільки все це дозволяє, а ще й віддержує. Контрреволюційні генерали розкошують, а загаломі саадати злихають з годоу. Але до всего того, в столиці Сербії (тепер Югославії) істнує ще старе царське посольство і сербський уряд виплачує йому величезні суми. Посол Штраудман одержує місячно 8 тисяч франків, радник посольства Палехін 5 тисяч, секретар Урсати — 3 тисячі. При таких умовах справді легко Врангелю творити "єдиний всеросійський національний фронт" — для себе.

І часами мимоволі жалієш, як проминає весна. Тоді робиться так дуже тихо і скучно. Буржуазна преса суха і нещадна. А як тільки весна, ого, так і читаєш кожного дня телеграми Гаваса, Вольфа або Райтера: "Большевики падають!", "ген. Фох має наряду з..." (з кожним), "генерал Врангель проголосив "єдиний національний фронт" і т. д. А вже українська чорносотенна преса аж реве: "Винниченко про радянську владу!", "Винниченко про єдиний національний фронт!", "На Україні повстало 80 мільонів Українців!", "Київ занятий!" і т. д.

Щож? І собачи можна гавкати на пана бога... Гр. Лелюк.

СОЦІАЛРАДНИЦЬКИЙ ІНТЕРНАЦІОНАЛ.

Дня 25. мая 1923 р. закінчився в Гамбургу з'їзд "соціалістичного" Інтернаціоналу. Були заступлені і допущені на цей з'їзд тільки соціалдемократи і то не всі. В деяких країнах істнують с. д. партії лівих революційних напрямків і в Гамбурзькій з'їзд не дозволили брати участі.

На з'їзді створено один г. зв. "Робітничий соціалістичний Інтернаціонал" і ліквідовано дотеперішній 2½, члени якого, переважно незалежні соціалісти, повернулись назад до табору соціалдемократичного, з якого й випили. І по Гамбурзькому з'їзду робітництво залишилось поділене на два табори, бо не всі погоджуються з угодою соціалістичного політичного соціалістів.

Соціалдемократи, майже в цілому світі, радши перш усього соціалізм перед вибухом світової імперіалістичної війни. Вони не додержали накалі міжнародних зобов'язань, які вказували, що треба боротися всіми силами проти війни. Соціалдемократи голосували за війну, стали по боці буржуазних — міщанських партій і агітували за війною до кінця. Соціалдемократи вели робітництво одних країн на другіх. Робітництво всіх держав билось поміж собою, непає за справедливості і свободу, а в дібности за інтереси капіталістів. Після війни не змінилися нічого. Замість обічної свободи і соціальної справедливості, запанувала диктатура буржуазії і неволя робітництва. В заміну за пролиту кров на війні, робітництво не одержало нічого, крім же тяжого капіталістичного ярма.

Соціалдемократи обманули теж в пролетарській революції. В Німеччині, Фінляндії, Мадриріні і на Україні, поддаливали буржуазній владі революції при близькій участі соціалдемократів.

Соціалрадницький Інтернаціонал і Комуністичний, дилить від себе спосіб оборони влади. Соціалдемократи, навіть при створенню Інтернаціоналу, вважали за свій обовязок на випадок війни боронити капіталістичну владу і державу. Через те соціалдемократи й одержали міжнародну наву соціалістичного. Комуністи на вишток війни не боронять інтересів капіталістичної влади, капіталістичної держави, але інтереси трудових класів. Соціалрадницький Інтернаціонал буде все Інтернаціоналом національним; Інтернаціонал комуністів буде все міжнародним.

Інтернаціонал соціалістів, є ієтернаціоналом реформістів, — ієтернаціоналом комуністів є ієтернаціоналом пролетарської революції. Реформісти задовольняються тим, що хотять направити капіталістичні держави деякими реформами. Пролетарська ж революція у всіх державах євїта хоче знищити капіталізм.

Соціалрадницький Інтернаціонал є протиположний комуністичному. До Гамбурзького з'їзду зверталися робітництво окремих областей і країн, щоб створити єдиний пролетарський фронт проти війни і фашизму. Підчас засідань з'їзду Англія грозила радянським ренублікам війною — але всі бажання робітництва були відкинені. Були відкинені теж задання робітництва в Норурі, з'їзду молоді, а також навіть не допущено міжнародний комітет боротьби з війною і фашизмом. Гамбурзький з'їзд все це відкинув.

Російський соціалпатріот Абрамович в своїй промові не говорив проти англійського імперіалізму і англійської дипломатії, але проти радянської влади. Проти його резолюції виступали опозиційні англійські партії, швейцарська делегация, незалежна польська і чеські "обєднані". Але ця опозиція залишилася в меншости. Згадану резолюцію, проти робітничо-селянської влади з'їзд прийняв 196 голосами проти 2, при чому 36 делегатів здержалися від голосовання.

Створення соціалрадницького Інтернаціоналу, крім обману, не принесло ніякої користі робітництву. Цей Інтернаціонал має в собі стільки внутрішніх невог, що при першій навалі капіталізму розлетиться. Ієтернаціоналом класово-свідомого робітництва, був і буде ІІІ. Комуністичний Ієтернаціонал.

Належить ще згадати, що й українські соціалрадники одержали в цьому патріотичному Ієтернаціоналі один місто Данціг. На з'їзді в Гамбурзі репрезентували соціалдемократичну українську партію — "соціалісти" петлюрівсько-мартовського напрямку, Мазена, Феденків і др. Волод. Старосельський.

Українським соціалреволюціонерів на з'їзд не допущено. Одну велику користь принесло цей соціалрадницький Ієтернаціонал; свідомість серед робітництва, яке переконалися, що цей національний Ієтернаціонал крім невоги, не дасть нічого.

Дуже характерне між іншим є це, що в з'їзді брало участь 32 бувших (або й теперішніх) міністрів буржуазних урядів в ріжних державах. Хіба в голові цих людей оборона робітничих інтересів? Золік М.

Та друга дорога, дорога боротьби, що веде до визволення, не закінена. Робітничі та селянські маси не дадуть дальше торгувати своєю шкірою і самі підіймуть прапор боротьби. Не жалуйте вони, що наші патріоти опинилися там, де їх місце. Перед "працюючим населенням Східної Галичини стоїть період тяжкої і завзятої боротьби, та розуміють вони великі слова пролетарського вчителі: "Пролетарі не мають нічого іншого до втрачення, тільки свої кайдани, а до здобуття цілий світ". Роль патріотів скінчена, приходить доба пролетаріату.

В. Лелюк. Львів, 26. мая 1923.

НОВА КОМЕДІЯ! Вже вишла з друку і продається дуже гарна комедія в трох діях Стен-а Зан-ого п. н. ЯК СВІТ ПІШОВ ДОГОРИ НОГАМИ Надається до вистави навіть на малих сценах. Спеціальних декораций не вимагає. Ціна 25 центів. Замовлення слати до: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

УКРАЇНСЬКА ПРОЛЕТАРСЬКА ПРЕСА.

(Історична справа.)

До революції 1905 року взагалі майже не існувала українська преса через жорстокі переслідування з боку царського уряду. Тим менше могла було-б сподіватись, щоб царат допустив існування українських робітничих органів. Правда, вже й за цей період видавалися деякі соціалістичні та напівсоціалістичні органи за кордоном, на еміграції (драгоманівська "Громада" в Женеві), або на Західній Україні. Наддніпрянщина ж своєї робітничої преси не мала. Революція 1905 року оживила українську видавничу справу; звичайно, відбулося це і на пресі. В 1905 році на Україні видається 32 органи періодичної преси українською мовою, в 1906 році їх число збільшується до 61. З роками реакція приходить певний занепад української преси, а новий підйом революційного руху в 1911—1912 роках знову оживляє її: в 1911 році виходить 71 орган преси, в той час як в 1907 їх було лише 38. Імперіалістична війна наклала українській пресі важкий удар: в 1915 році видавалося вже лише 4 українські періодичні органи. Таким чином ми бачимо, що українська преса розвивалася і підпадала паралельно з розвитком та підпадом революційного руху. Це пояснюється в першу чергу тою об'єктивною опозиційною роллю, яку грало українське друковане слово і український національний рух за часів царизму.

Але даремно ми шукали би за цей період дійсно пролетарських органів серед українських періодичних видань. Правда, на протязі цього часу виникає ціла низка часописів, що претендують на соціалістичність та представництво інтересів пролетаріату, як органи У.С.Д.Р.П. "Робітнича Газета", "Дзвін", "Савао", "Село" і т. д., та фактично це були інтелігентські дрібнобуржуазно-націоналістичні видання, що нічого спільного з пролетаріатом та пролетарською революцією не мали. Те-ж саме можна сказати й про ті органи, які, виходячи на російській мові, час від часу давали місце українським статтям. Серед закондичних органів такого типу певний винокт становила віденська "Правда", редагована т. Л. Д. Троцьким, яка рівночасно була також органом української Соціал-Демократичної Спілки.

Здавалося-б, що революція 1917 року повинна була викликати до життя українську робітничу пресу, та в дійсності ми цього не бачимо. 1917 рік був роком розвитку української преси взагалі, органів її видавалося аж 158, через рік це число збільшилося до 239. Але в українських умовах класова боротьба в той час неминуемо приймала націоналістичні форми, дрібнобуржуазні шовіністичні елементи, що відразу захопили в свої руки керівництво українським національним рухом, зумили відсахнути робітничу від всього українського. "Українство" стало символом якогось шовіністичного чоловіконевисвітленого. Ця причина, з одного боку, а з другого — брак літературних сил (бо українська інтелігенція, звичайно, стояла осторонь робітничого руху) утворили те, що до жовтневої революції не було ні одного дійсно пролетарського органу друку на Україні, хоч було значно більше ніж треба таких, що претендували на заступництво пролетаріату міста й села. Це "Робітнича Газета", "Народна Воля", "Боротьба", "Конфедераліст" у Києві, "Робітничий" у Катеринославі, "Нова Громада" в Харкові і т. д.

Вже зрадливі поведінки Української Центральної Ради підчас жовтневого повстання в Києві розчарувало частину напівпролетарських українських елементів у ній і зблизило їх з більшовиками. Рівночасно і перед більшовицькими організаціями Правобережжя встало питання про боротьбу з шовіністичною контрреволю-

цією саме на українській мові. Тому "Пролетарская Мысль", орган Київської Ради робітничих депутатів, що видається в листопаді 1917 року, будучи фактично більшовицькою газетою, містить на українській мові статті, скеровані проти шовінізму Центральної Ради, але української робітничої газети ще немає, бо село майже не захоплене революцією, а міське робітництво в наслідок політики Центральної Ради все ще з недоривом відноситься в більшості своєю до "українізації".

Перша українська пролетарська газета починає виходити в грудні 1917 року. Це був орган новоствореного радянського уряду України "Вісник Української Народної Республіки". Звичайно, цей орган нічого спільного не мав з петлюрівським "Вісником У. Н. Р.", що виходив пізніше: назва Української Народної Республіки була тимчасово прийнята Радянською Україною. Видавався цей орган робітничо-селянського уряду ступеню в Харкові, в Києві, Полтаві, Катеринославі і в Тагайрозі, — в залежності від місця перебування уряду. Та існувала ця газета всього біля 4 місяців. Із задумшенням Радянської влади німецько-гайдамацькою окупацією припиняється її видання органу Народного Секретаріату.

За часів німецької окупації на Україні не виходив ні один пролетарський орган українською мовою. Київський підпільний "Комуніст" часом містив українські статті, як і орган ЦК.К.П.(б.)У. під тією-ж назвою, що виходив поза межами України і розповсюджувався в гетьманських підпіллях. Поза межами України, в Москві, видавався також український журнал "Вісник Українського Відділу Народного Комісаріату Справ Національностей Р.С.Ф.С.Р."

З утворенням в кінці 1918 року тимчасового робітничо-селянського уряду У.С.Р.Р. українські статті містять в харківських пролетарських органах "Комуніст", "Вісти", а українською мовою незабаром починає виходити в Харкові невеличка селянська газета "Плач і Молот". На весну 1919 року зі звільненням Києва та переходом туди Раднаркомом, починає розвиватись українська пролетарська преса. Перш за все виникає в Києві "Більшовик", чудово поставлена селянська газета, що відіграла величезну роль в популяризації основ комунізму та радянського будівництва на селі. Такі-ж газети ступеню вникають і на периферії. Решта комуністичних радянських газет виходить мішаною мовою — частина матеріалу по українськи, частина по російськи, а часом навіть по єврейськи й по польськи. Цей утратив мав своє оправдання в необхідності прослідуючи і ступеню підходити до розвитку української пролетарської культури та преси; керівничим партійним та радянським органам доводилось в процесі цього підходу, задовольняючи в першу чергу потреби села, перемагати пережитки не довірливо-го відношення зрусифікованого міського робітництва до українських форм пролетарської культури. У всякому разі з 237 органів преси, що видавалися українською мовою в 1919 році, ми бачимо вже 21 комуністичну газету. Варта зазначити, що російських газет за цей рік було на Україні менше, — всього 222.

Поруч з комуністичними виходили на Україні в цьому-ж році у величезній кількості органи У. П.С.Р.(К.) боротьбистів — "Боротьба" в Києві, "Пролетарська Правда" в Харкові, "Шлях Боротьби" в Полтаві, багато провінційальних органів під подібними ж назвами "Боротьбист" то-що. Вони вже тоді ступеню наближались до комунізму.

1920 рік після знищення денікінської навали був роком величезного розцвіту української пролетарської преси з центром в Києві. Початок його застає ще в Києві "Боротьба" і орган українців "Червоний Прапор", але київські "Вісти" та "Більшовик" виходять вже виключно українською мовою. Рівночасно в Києві видаються органи Галицької Червоної Армії "Галицький Комуніст", та "Червоний Стрілець". Коли партія боротьбистів залилася з К.П.(б.)У., число українських пролетарських органів же збільшується, бо прибуло й літературних сил. Починає виходити в Києві велика політична українська газета "Червона Правда", в Харкові утворюється "Селянська Бідогата", багато органів виникає й на провінції. З тих варто згадати одеського "Більшовика", Полтавську "Радянську Владу", чернігівські, катеринославські, уманські й черкаські газети. В часі шляхецької окупації Київ українцізують харківські "Вісти ВУЦВК", зміщуються "Селянська Бідогата" (котра вже в 1921 році переіменувється на "Селянська Правда"). Всього комуністичних українських газет на Україні в 1920 році було 63.

Потроху мішаний "утрактівничий" тип газети витісняється, перестав існувати. Постаново ЦК.К.П.(б.)У. та Раднарком У.С.Р.Р. від 1921 року в кождім губерніяльній місті крім інших обовязково видавалися селянські газети на українській мові, як також майже по всіх повітових містах майже видавались виключно українські газети. В 1921 році в У.С.Р.Р. виходило 123 органи періодичної преси на українській мові, з того 75 партійних комуністичних видань.

Нова економічна політика напесла значний удар всій пролетарській пресі і в першу чергу українській. В 1922 році українських органів преси ми бачимо вже всього лише 53, з того 43 партійних. Правда, це зменшення відбулося в значній мірі на кошт поліпшення якості, бо втрималися органи найбільш поставлені і найбільш звязані з масовим читачем. Але цифри це всетаки загрозливі.

Українська робітнича преса, як бачимо, недовгу історію, та на протязі кількох років свого існування вона перейшла важкий, тернистий шлях, — такий же важкий і тернистий, яким був і шлях комуністичної революції, для перемоги якої вона існувала і боролася в непомірні складних умовах наступу шовіністичної контрреволюції з одного боку і русотиянських настроїв, відсталі робітничих мас — з другого. В цій боротьбі, в шому горні — революції українська пролетарська преса загартувалася, змінилася ідеологічно, знайшла свого масового читача і має певне право святкувати сьогодні міжнародний день пролетарської преси.

Але саме в цей день має серйозно й конкретно стати перед керівничими радянськими та партійними центрами питання про як найбільше поширення сітки органів української пролетарської преси та про матеріальне її забезпечення. Це буде цілком відповідати тим постановам про розвиток пролетарської культури в національних формах, що їх ухвалили VII. Всукраїнська конференція К.П.(б.)У. та XII. зїзд Р.К.П.

І. Ю. Кушк.

НОВІ ПЕРЕПИСНІ КАРТКИ!

Накладом "Укр. Робітничих Вістей" вийшли гарні-переписні картки з портретами провідників Радянських Республік. В серію карток входять: Герб Радянської України, Н. Ленін, Л. Троцький, Г. Зінов'єв, Ю. Х. Раковський, Д. Мануїльський, О. Шумський, М. Скрипник, Т. Полозов, Бакинський (Елзасський) і М. Баран.

Ціла серія має 11 карток і коштує тільки 35 центів. Замовлення посилайте до: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

*) Написано на тлі розвідки на ту саму тему, що була поміщена Чехословаччині в революційній збірці "Devet sil" (девять сил) — написана чеською мовою.

ІНТЕЛЕСТУАЛИ І ВІЙНА.)

Імперіалістична світова війна, конкурентна боротьба в величезних розмірах між Англією та Німеччиною — вислід колоніальної політики європейських держав — досягла в році 1918 оковечним поразкою коаліції свою кульмінаційну точку. Чим вона покінчилася, відомо нам. Нам відоме також, що це перед Версальським договором владає вже отой воєний запад, що з такою силою вибухнув в 1914 році і робить місце новим течіям. Воєні страхиття, ожербачення людей, заострення класових антагонізмів, позбавлення індивідуального значення — однім словом всі наслідки війни розгортають недовольства працюючих, що найбільше потерпіли і те недовольства грозить вибухнути революцією.

Ідеологічним образом того господарсько-політичного поставлення сучасної Європи в мішанських інтелектуальних кругах європейських творців є рух "Clarite" ("Ясність"), пробуджений до життя Romain-om Roland-ом а зорганізований і ведений Henri Barbusse-ом.

Нам досить добре знані погляди інтелектуалів до війни, — нам досить добре знані й ідеологічні пересвідчення та становиско їх до суспільно-економічних обставин. Дивним являється тільки те, що вони не бачили до війни того, до чого веде суспільність той устрій, серед якого вони тоді жили і дивим є, що вони не бачили соціалізму. Та це нам стане пізніше ясним.

Соціалізм погляди підкопує мішанські погляди культурних європейських працівників, хоч і не прямо, — соціалізм дає передчуття, що в підземелю щось виростає, що може заквітцати, дає передчуття у своїх примарах та секундарних проявах. Та це було тільки посереднім доказом того, що в Європі не все в порядку. Прямим, переконуючим доказом була світова війна, агонія буржуазного виробничого систему і його культури. Вона ставала інтелектуалів перед питанням: "Ти за, чи проти?" Вона то і збуджує в них свідомість і вони закладають Інтернаціональну думку. Ця думка найшла багату прикладність в Франції: Anatole France, George Duhamel, Rene Arkos, Romain Roland та Henri Barbusse; в Німеччині: Nikolai, Rene Schiekele, Heinrich Manie, Stefan Zweig, Kurt Hiller, Alfred Wolfenstein; в Австрії: Karl Kraus і віденські активісти з Robert-om Miellerer; в Англії: London, Morel, Wells, Shaw; в Америці: Upton Sinclair; в Бельгії: Paul Colin, а потім же Jiri Brandes та Andrees Latzko в Мадрирщині. Воюють проти війни і насилля, проти кривавої імперіалізму, проти милітаризму, проти чорної реакції, воюють за демократію, за освободження людини з безмежних воєних лихоліть — тужать за миром.

В 1919 р. постає рішення питання про закладення Інтернаціоналу думки, зредатований Barbusse-ом. Вказується в тім зазиві на повенні потреби поставитися отверто до бою з ведити за поступ та справедливість. Інтернаціонал мав навязати зносини зі всіма, хто був такої думки, як вони та працювати над приверненням мира. Звичайно, що все, що вони голосили, було противством до інтересів пануючої буржуазії. І як кождий рух проти буржуазний є переслідуваний її апаратом — державою, так переслідуються також і їх, а доби їх здеградувати, ужито проти них поняття: defeatism. Не звертають на то уваги, а воюють далі за свої ідеали. Відчувають, що висить щось великого в атмосфері, що родиться нова Європа. Воюють проти війни і її, хоч на жаль мимих, причин. Вірять в "clarite" (ясність), вірять в справедливість, в гуманність, вірять Вилсонови в світовий мир, братерство народів. Та їх хибно-

було, що гнали їх до бою не холодно, соціально-політичні уваги, а сліпа віра в будуче добро людських сердець.

Воюють за мир... та він прийшов і їх обманув, бо був то мир тих, що його робили, мир банків, нафтових, залізничних і всіх інших тростів. Вони обманені — краще сказавши, ім отримався очі. Хапаються послідного — протесту — само собою надаром. Колиш лише з нагоди свята мира: "Свято мира! Свято побіди! Надягніть, приятелі, кольор жалоби! Не вірте нічому з того! Є то порожнення, яке ми потерпіли — свобідна думка є задущена..." і т. д. Як колись вірять, так тепер зневадили. Виступають проти Вилсона, що уступив раді чотирох, виступають проти всього, що їх обманяло... але воно прийти мусило. Не думали вони по політичному, будували на піску. І каже Henri Barbusse в книжці "Ніж між зубами" отверто: "плекати політику — значить перейти від сну до факту, від абстрактного до конкретного".

Де перестав політика, там починається політична містика і такими то містиками були інтелектуали з "Clarite", хоч дуже незнесими містиками, але з такого рода політикою, що їм не сягала навіть до колін. Вірна їх головиний несприятель, та вони не пізнали її причин, дійсних причин війни, отже, і не дісталися до суті справи — теперішнього капіталістичного виробничого процесу — застрягли на поверхності. Думали, що головні причини війни це: націоналізм, шовінізм, військова диктатура, імперіалізм Версальського договору і т. д. Це ясно! Не знали студіювати війну, не знають студіювати і мир. В своїй вірі є обманені і той обман ставляє їх перед вибором: смерт або революція.

Версальський мир, діло міжнародної капіталістичної реакції, на все вбів політичні ілюзії інтелектуалів, згромаджених в "Clarite". Вони переходять на сторону міжнародного пролетаріату. Починають ближше приглядатися до соціального проблему. Гасло Коліна: смерть або революція — заставило їх з більшою увагою приглядатися тому послідному. Та той проблем є о много більше скомплікований, як проблем війни, бо не ходило тут о війну другорядні, але о саме осправедлення екзистенції досюгочасного суспільного ладу. Найважнішим є проблем соціальної революції і диктатури пролетаріату, і його рішає Schiekele і те рішення було прийняте 99% всіх інтелектуалів. Ходить тут о проблем, який вже перед тим вівся в полеміці між Кавкіним та Леніном. Кавкський стоїть за демократію, Ленін за диктатуру пролетаріату, як передідує добу між державою буржуазною а комуністичною. Schiekele є проти диктатури. В своїм творі "9-ий листопад" цитує багатов з Кавкського "Демократія чи Диктатура" а з Леніна "Чергові завдання радянської влади". Виступає проти терору, бачить в диктатурі відновлення ідей війни. Говорить: "Ні, ти сказав раз ні! Я є соціаліст, але як що пересвідчив би мене то, що соціалізм дається здійснити тільки методом більшовицьким, то я би зрікся — і не тільки о один — його здійснення". Його витякання комуністами дається зібрати в такі точки: проти терору, проти нових воєн, проти насилля взагалі, але не закладає ім соціалізму та комунізму, не закладає ім революційності, тільки не може ім простити того, що завели диктатуру. Само собою, що не треба зазначувати, що він в цім обсягу багато не розуміє — але діалектичної спідності соціальних явищ — ані не розуміє діалектичного протиставлення диктатури, що являється тільки як контр-акція контр-революційним замірам. Цего йому нема що закидати, бо він застряг по вуха в утопічних, пацифістичних тенденціях — він і 99% "Clarite". Мир остаєся для них і на далі оди-

ним мірлом і тим самим доходять до противенств з самими собою. Щоби остати вірними пацифістичним тенденціям — негують соціальною революцією в імя мира, віри, любови, надії і в імя їх переходять на сторону старого мішанського світа, що є найгіршою диктатурою. Приняли поучення Толстого: "Не протився злу" за своє, і тим стали його трагічними співвиновниками. Хто ставився проти диктатури, насилля, терору, — той ставився тим самим проти кожної революції, бо жадна революція не робиться в біленьких рукавичках.

Пускається отже Schiekele на дорогу некровавої революції, — цебо перевиховання людей. Справді є це лише однією дорогою для політичних мрійників та безсильних утопістів. Є це признанням своєї безсильності та безрадності. Реакція вчить нас чого іншого! І "Clarite" ведена Barbusse-ом готовилася вступити в московський Інтернаціонал, та тому, що в ній були ріжні напрямки (Barbusse — Roland) — розпадаєся. "Ніж між зубами" винини конець мирний спокійності, що так довго була між обома таборами і розділів на дві часті: реформістів і революціонерів. Твір Barbusse-а є завізванням, щоби раз зрозуміти сьогоднішній бій між класами, щоби не дати себе завести політичними методами сьогоднішніх форм, котрі є добрі може з критичного боку, але несподібно до якої небув позитивної праці. Говорить: "Сказати: кичемо за справедливість, але відкидаємо насилля, значить нараз сказати: і

так і ні. Розум, киче за силою, що здійснює". Пому відповідає Roland — сам не говорить нічого, окрім передше сказаного Schiekele-ом.

Починається полеміка під гаслом: за свободу духа. В ній інтелектуали шалено розпинаються за свій індивідуалізм, — не лучаться разом з пролетаріатом, щоби вловати за новий світ, за новий суспільний устрій — а як відомо, індивідуалізм в сучасних днях, це гасло контрреволюції. Duhamel каже: "Політична революція є ділом злишнім, без дієних наслідків. Соціална революція є зовсім інакше осправедливена, зовсім інакше — заспокоюча. Зачадає перед двома тисячами літ і ніколи не значиться. За те революція значна є революцією найважнішою — діло необхідне". Є це делікатне відкинення соціальної революції. "Нічого не можна оснувати на неіванстві, і насилля". Диктатура є для них тиранією і воюють проти неї за свободу духа і падають самі в сіті закуленої диктатури буржуазії. Тим вони зрікаються всього, що до тепер голосили, заявляють свою безітнересовність і тим кінчається рух "Clarite". Він був в своїй шлості дрібнобуржуазним і як такий, ніс всі його признаки і лише кілька більш знесених осіб, між якими був Barbusse, і Anatole France, зрозуміли добре сьогоднішні положення. Пізнали, що сьогодні треба скинути з себе всі політичні скрупули, що до старого землі-за треба закнутити безітнересовність, що треба стати лівим, дійсно лівим.

Иним.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО МОЇХ "ПРИЯТЕЛІВ" З ВАРШАВСЬКОГО СОЙМУ.

Латаючи своє здоров'я, вельми підптане в'язницями, та на останку (дарма, що й недоторкальний!) ще й поточений поліцаями — я довадася з преси про видання мене, по-са — наче якого розбишаку — судови. На диво це бруталне доптання прав Українців-вирборців не зустріло й найменшого спротиву навіть з боку "Wyzwolenia"! Тогож самого "Wyzwolenia", кращі люди мовляв, з них наповнювали колись царські тюрми (як наприклад жінка-посол Космовска, до котрої несамохить, як ніби до борця за волю, був якийсь мимом-нашого козацького звичаю — приклявся я до руки... бр... а бодай її рука тая восхала!), а тепер вони "радніські "визволяти" українських послив від непосильних обовязків, що кладе на своїх вибранців поневолений Поляками У-країнський Нарід.

Ви, "приятелі", відкрили карти. Кождий поневолений — чи Білорусин, чи Українець — бачить: якої допомоги сподіватись навіть від "людовців"... Під вашим ярмом здобудемо: й землю, й волю, і право на рідну мову, і школу! Все нам дасте... Шодо школи — то гріх критися перед широким світом: "добру школу" такі проходоимо мв. А через те — й моя ролія в соїмі закінчена.

Та не гадайте, що зі страху сказав я "пас". Ні... До в'язниці призвичаєний і ляцькі тюрми взагалі мене не лякають. Отже і звання посла сам я не зрікаюся. Бо річ в тому: що звання посла, тих відповідальних обовязків, що в часі так жахливому передвирборного та й на самих виборах терору все-ж таки український люд Волини між иншими й мені (тогочасною в'язнею!) звазив на плечі, — того ані сам я не можу зрестися, ані хтось інший — крім самих хіба виборців — позбавити мене неправосильний: Отже volens-nolens залишаюся — яко правний представник свого Народу! Надійте ж хвилиною: верну до своїх виборців. (Не хлібоїд-же якийсь ала Ільвік, що боїться рідного оточення). І верну вже не як оборонець права у звинділому вашому парламенті. Кажу — зирноділому: бо коли з приводу інтерпелляції про жидівські погроми на вулицях

Варшави, ви в самому соїмі 17. цвітя п. р. чините жидівський погром, а мужжого Німця, посла Цербера, до крові товчете, ще й на місяць виключаєте з засідань — воно є більш ніж виродження, гірше всякого крестинізму.

Так... Ждїть мене, як одного з мстеників за наругу — кривиди над Українським Народом.

Марко Луцкевич.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 20. червня 1906 р. військове повстання в Севастополі.
- 20. червня 1918 р. розстріл робітників в Будапешті.
- 20. червня 1918 р. забито правими ес-серами в Петрограді комісара преси В. Володарського.
- 20. червня 1920 р. утворено алицький організаційний комітет при ЦК.К.П.У. в Харкові.
- 21. червня 1918 р. величезні демонстрації проти війни в Мінській, Турині і інших містах І-талії.
- 22. червня 1921 р. Третій Конгрес Комінтерна.
- 23. червня 1905 р. загальний страйк і боротьба на барикадах в Лодзі.
- 23. червня 1917 р. І. Універсаль Української Центральної Ради; проголошення автономії України і утворення дрібно буржуазного Генерального Секретаріату.
- 24. червня 1848 р. кровава розправа Кавеняка з повстанськими робітниками в Парижі, що 5 днів геройсько трималися на барикадах.
- 24. червня 1903 р. катовання політичних в'язнів у "Крестак" в Петрограді.
- 24. червня 1919 р. здача Хар-кова.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку цікава для кожного робітника брошура п. н. **ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНИЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ.** Книжка має 80 сторін друку і коштує 20 центів. Замовлення слати на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТЕЙ"

ВІННІПЕГСЬКІ УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ НА ПОМОЧ СВОЇХ ПРЕС.

Винніпег, Ман. Спільний Мавей Комітет для несе- сения помічі українській робітничій пресі в Винніпегі покінчив свою пра- цю. Про успіх кампанії говорять ци- фри. Винніпегські укр. робітники як не так і цим разом, помімо свого тяжкого матеріального положення, помогли своїй пресі так як на класо- свідомих робітників пристало. Во- ни шиять, люблять і горяться свої- ми робітничими видавництвами, які вони разом з українськими робітни- ками цієї Канади збудували своїми центрами.

Чистий прихід з маєвої кампанії: 3. представств, концертів, розіграшів і забав \$ 964.20 На пресовий фонд з лист 94.75 На передплату з лист 250.50 Разом \$1,309.45

Жертви зложени на пресовий фонд на концерт дня 13-ма: Е. Мартин \$2.00 В. Кузін 2.00 М. Савчук 2.00 Ів. Навіловський 1.00 В. Німілович 1.00 Аня Гавришак 1.00 М. Антохов 1.00 С. Вокірук 1.00 С. Верес 1.00 М. Чайковська 1.00 М. Томачек 1.00 П. Бандура 1.00 К. Шатульська 1.00 І. Павляк 1.00 Г. Киріток 1.00 Ів. Тимчук 1.00 Ів. Саввич 50 О. Х. 50 С. Зариний 50 В. Левинський 50 С. Барилко 25 М. Тобол 25 Т. К. С. 25 Т. О. С. 25 І. Наконечний 25 Робітничі 25 М. К. 25 М. М. 25 О. Бричка 25 І. Брайв 25 М. Пилипак 25 М. Комар 25 Неті Лаш 10 Н. Н. 10 Безіменних 4.76 Разом \$29.21

Тов. Я. Томачек зібрав на листу ч. 214 на передплату \$31.50 На листу ч. 214 на пресовий фонд \$2.00 Я. Томачек 2.00 Н. Качук 1.00 Н. Поражко 1.00 Настя Гарвест 25

Тов. В. Левинський зібрав на листу ч. 210 на передплату \$11.50 На листу ч. 210 на пресовий фонд: Василь Левинський \$1.00 Олександра Великий 25

Тов. С. Хвалібога зібрав на листу ч. 4 на передплату \$9.00 Тов. Н. Бідуляк зібрав на листу ч. 649 на передплату \$4.00 На листу ч. 363 на пресовий фонд: Н. Бідуляк \$10.00 П. Сташин 2.00 І. Бідозорський 1.00 А. Новіцький 1.00

Тов. Я. Штадт зібрав на листу ч. 191 на передплату \$3.00 Тов. І. Пастух зібрав на листу ч. 1012 на передплату \$1.00 На листу ч. 922 на пресовий фонд: Йосиф Назаркевич \$1.00 Никифор Прокопчук 1.00

Тов. Д. Лаш зібрав на листу ч. 1000 на передплату \$1.00 Л. Лаш 1.00 Ю. Любчак 1.00 А. Хома 50

Тов. М. Кашак зібрав на листу ч. 11 на передплату \$5.00 На листу ч. 11 на пресовий фонд: М. Кашак \$4.00

Тов. Т. Кузьмич зібрав на листу ч. 181 на передплату \$10.80 На листу ч. 181 на пресовий фонд: Д. Коцуць \$5.00 Т. Кузьмичський 5.00

Тов. С. Скрипник зібрав на листу ч. 1 на пресовий фонд: В. Писецький 50 С. Продажок 50 І. Данкевич 25 І. Мельник 25 П. Чиний 25 Н. Реваковський 25 Н. Ярич 25 Б. Мискульський 25 Г. Наринський 25 С. Цюкало 25

Тов. Д. Адамс зібрав на листу ч. 183 на передплату \$17.00 Тов. Н. Гандзюк зібрав на передплату \$1.25

Іван Бернвський 50 Д. Шутка 25 Іван Бигун 50 Дж. Аделман 25 Петро Останов 50 Т. Ярославський 25 Якіс Белат 50 Анна Завгофська 50

Тов. М. Шабан зібрав на листу ч. 815 на прес. фонд: Андрій Горват \$2.00 Н. Барська 2.00 Ю. Бордаєвська 2.00 Платон 2.00 І. Шутка 2.00 А. Харалюк 2.00 С. Фозорук 2.00 Д. Ніжик (школярка) 1.5

Тов. Ф. Гріджан зібрав на листу ч. 692 на передплату \$6.00 На листу ч. 759 на пресовий фонд: Ф. Гріджан 1.00 Ф. Пичаль 50 І. Генік 50

Тов. В. Матеек зібрав на листу ч. 698 на передплату \$8.00 На листу ч. 520 на пресовий фонд: В. Матеек \$1.00 В. Матеек "Г.Р." 1.00

Тов. Ф. Гріджан зібрав на листу ч. 692 на передплату \$6.00 Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістям!"

Тов. В. Матеек зібрав на листу ч. 698 на передплату \$8.00 Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістям!"

Тов. Ф. Гріджан зібрав на листу ч. 692 на передплату \$6.00 Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістям!"

Тов. Ф. Гріджан зібрав на листу ч. 692 на передплату \$6.00 Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вістям!"

УВАГА! — — — УВАГА! ВЕГРЕВІ І ОКОЛИЦЯ! Відділ Укр. Робітничого Дому в Вегреві Алта відіграє в четвер, 28. червня ц. р. в Dobbins Theatre в Вегреві дуже гарну комедію в 4-ох діях, Карпенка Карого, п. н.:

УВАГА! — — — УВАГА! ВЕГРЕВІ І ОКОЛИЦЯ! Відділ Укр. Робітничого Дому в Вегреві Алта відіграє в четвер, 28. червня ц. р. в Dobbins Theatre в Вегреві дуже гарну комедію в 4-ох діях, Карпенка Карого, п. н.:

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотечку і доронуть кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотечку і доронуть кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотечку і доронуть кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотечку і доронуть кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотечку і доронуть кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотечку і доронуть кождою доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК

ПОРТРЕТ НАШИХ ГЕРОЇВ-БОРЦІВ! Хата кождого свідомого українського робітника і фермера повинна бути прикрашена портретом не- забутніх наших героїв-борців С. МЕЛЬНИЧУКА і П. ШЕРЕМЕТИ, котрі віддали своє життя за справу освободження працюючих мас Східної Галичини з під пановання польської шляхти. А що вони разом боролися проти спільного ворога, разом були суджені і розстріляні польською шляхтою, тож разом вони немов рідні брати і на портрети.

ПОРТРЕТ НАШИХ ГЕРОЇВ-БОРЦІВ! Хата кождого свідомого українського робітника і фермера повинна бути прикрашена портретом не- забутніх наших героїв-борців С. МЕЛЬНИЧУКА і П. ШЕРЕМЕТИ, котрі віддали своє життя за справу освободження працюючих мас Східної Галичини з під пановання польської шляхти. А що вони разом боролися проти спільного ворога, разом були суджені і розстріляні польською шляхтою, тож разом вони немов рідні брати і на портрети.

ПОРТРЕТ НАШИХ ГЕРОЇВ-БОРЦІВ! Хата кождого свідомого українського робітника і фермера повинна бути прикрашена портретом не- забутніх наших героїв-борців С. МЕЛЬНИЧУКА і П. ШЕРЕМЕТИ, котрі віддали своє життя за справу освободження працюючих мас Східної Галичини з під пановання польської шляхти. А що вони разом боролися проти спільного ворога, разом були суджені і розстріляні польською шляхтою, тож разом вони немов рідні брати і на портрети.

ПОРТРЕТ НАШИХ ГЕРОЇВ-БОРЦІВ! Хата кождого свідомого українського робітника і фермера повинна бути прикрашена портретом не- забутніх наших героїв-борців С. МЕЛЬНИЧУКА і П. ШЕРЕМЕТИ, котрі віддали своє життя за справу освободження працюючих мас Східної Галичини з під пановання польської шляхти. А що вони разом боролися проти спільного ворога, разом були суджені і розстріляні польською шляхтою, тож разом вони немов рідні брати і на портрети.